

12.02.2021

POL-2021-12483

Poliisihallitus

VNS 4/2020 vp Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko

Kirjallinen asiantuntijalausunto; Poliisiammattikorkeakoulu

Eduskunnan hallintovaliokunta pyytää Poliisiammattikorkeakoululta kirjallista asiantuntijalausuntoa viitekohdassa mainitusta ulko- ja turvallisuuspoliittisesta selonteosta. Lausunto pyydetään toimittamaan hallintovaliokunnalle viimeistään 18.2.2021 kello 14.00.

Poliisihallituksen kirjeen 18.8.2020 (POL-2017-35379) mukaisesti Poliisiammattikorkeakoulu välittää kyseisen lausuntopyynnön sekä oheisen Poliisiammattikorkeakoulun lausuntoluonnoksen tiedoksi Poliisihallitukselle.

Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa (2020) voidaan perustellusti pitää jatkumona niin Suomen turvallisuuspoliittisen linjan kuin murroksessa olevan turvallisuusympäristön osalta. Temaattisesti eri tavoin painottuvat selonteot ovat ennen kaikkea strategisen viestinnän välineitä, jossa kuvataan yleisellä tasolla valtiomme ja valtiojohton käsityksiä tulevasta kehityksestä.

Turvallisuuttamme haastavat tekijät ovat monimutkaisia ja yhteen kietoutuneita. Tämä kehitys on havaittu poliisitoiminnassa sekä siten huomioitu myös poliisikoulutuksessa. Selonteossa tuodaan korostetusti esiin, kuinka yhteiskuntamme turvallisuuteen vaikuttavat laajasti erilaiset tekijät niin lähellä kuin kaukanakin. Poliisin arjessa tämäkin kehitys konkretisoituu.

Turvallisuusympäristön muuttuessa ja turvallisuuden hallinnan monimutkaistuessa ennakoinnin ja yhteistyön tarve eri turvallisuustoimijoiden kesken lisääntyy. Siten hallintorakenteet, prosessit ja esimerkiksi tulosjohtaminen kohtaavat maailman, jossa yhä monimutkaisemmat uhkakuvat tekevät niiden tarkan määrittelyn hankalaksi. Poliisin ja siten poliisikoulutuksen näkökulmasta tämä edellyttää jatkuvaa kehittämistä. Samanaikaisesti on huolehdittava niin sanotuista vanhoista uhkista uusien ilmaantuessa entistä viiheliäisimpinä. Tämä edellyttää strategisempaa kansallisen turvallisuuden johtamista, parempaa poikkihallinnollista suunnittelua ja päätöksentekoa sekä ennakoivaa kansallisen turvallisuuden tilannetietoisuutta (tilannekuvaa). Edellä todetun valossa on nähtävissä entistä merkittävämpi tarve entistä monipuolisempaan selontekomenettelyyn. Tämä ei ole uusi näkökulma. Vuosien varrella esimerkiksi hallintovaliokunta (HaVL 6/2009) ja ulkoasiainvaliokunta (UaVM 5/2009 ja 1/2013) ovat kiinnittäneet huomiota samaan asiaan. Lisäksi oikeuskansleri Jaakko Jonkka lausudessaan Hallbergin komitean mietinnöstä nosti esiin, kuinka vallitsevan valtiosäännön

mukaisesti valtioneuvoston olisi selkeämmin määriteltävä, minkä ministeriön vastuulle kokonaisturvallisuuden eri osa-alueet kuuluvat ja mikä taho vastaa osa-alueiden yhteensovittamisesta.

Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko kuvaa kattavasti viime vuosien maailmanpolitiikan kehitystä sävyn ollessa hyvin vakava. Tämä vakavuus on tunnistettavissa myös poliisitoimintaa haasteita tarkasteltaessa. Yhteiskuntamme sisäinen kehitys hybrdivaikuttamisen maailmassa sekä ilmastonmuutoksen ja horjuvien valtioiden aiheuttamat merkitävät turvallisuushaasteet on tunnistettu. Käsillä olevan selonteon voi nähdä myös laaja-alaisena turvallisuuspoliittisena toimintaohjelmalla, joka asettaa entistä merkittävämpiä haasteita ja kehittämistarpeita poliisille kansalaisia palvellessaan. Selonteon sisällään pitämä analyysi edellyttää poliisilta konkreettisten toimien tunnistamista, niiden jäsentämistä sekä näihin haasteisiin vastaamista.

Rehtori

Kimmo Himberg

Hallintojohtaja

Marko Laitinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 12.02.2021 klo 15:24. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.